DOMSTOLENS DOM
AF 21. MAJ 1976 [1]

Société Roquette frères
mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

Sag 26/74

Sammendrag

1. *EØF — egne indtægter — monetære udligningsbeløb — uretmæssigt opkrævede udligningsbeløb — tilbagebetaling — ydelse af renter — nationale myndigheder — kompetence*
   (Rådets beslutning af 21. april 1970, artikel 6; Rådets forordning nr. 2, 1971, artikel 1)

2. *Ansvar uden for kontraktsforhold — søgsmål — krav om symbolsk erstatning — tabets eksistens — årsagsammenhæng — bevis*
   (EØF-traktaten, artikel 215)

1. Tvister vedrørende tilbagebetaling af udligningsbeløb opkrævet på Fællesskabets vegne henhører under de nationale domstoles kompetence og bør afgøres af disse ved anvendelse af deres nationale love, for så vidt fællesskabsretten ikke regulerer forholdet.
   Indeholder fællesskabsretten ingen bestemmelser herom, tilkommer det, i tilfælde af tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede beløb, på nuværende tidspunkt de nationale myndigheder at afgøre alle yderligere spørgsmål vedrørende denne tilbagebetaling, såsom udbetaling af eventuelle renter.
2. Sagsøgeren skal, selv i tilfælde af krav om en symbolsk erstatning, føre bevis for det konkrete tab og årsagssammenhængen mellem dette tab og de af en fællesskabsinstitution iværksatte foranstaltninger.

I sag 26/74

SOCIÉTÉ ROQUETTE FRÈRES, aktieselskab i henhold til fransk lovgivning med hovedsæde i Lestrem (Pas-de-Calais-departementet), repræsenteret af Marcel Veroone, advokat i Lille, med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Jacques Loesch, 2, rue Goethe,

sagsøger,

1 — Processprog: Fransk.

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, repræsenteret i nævnte rækkefølge af sin juridiske rådgiver Jacques H. J. Bourgeois som befuldmægtiget og, ved genoptagelsen af den mundtlige forhandling, af sine juridiske rådgivere Michel Van Ackere og Richard Wainwright som sambefuldmægtigede, med valgt adresse i Luxembourg hos sin juridiske rådgiver Mario Cervino, Bâtiment CFL, place de la Gare,

sagsøgt,

angående et krav om erstatning i henhold til EØF-traktatens artikel 215, stk. 2 på området for monetære udligningsbeløb,

har

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene H. Kutscher og A. O'Keeffe og dommerne A.M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore og A. J. Mackenzie Stuart,

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

afsagt

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og parternes påstande, søgsmålsgrunde, indsigelser og andre anbringender kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder

På grund af den forstyrrelse, som visse valutamarkeder i Fællesskabet blev genstand for som følge af spekulative bevægelser, der medførte en usædvanlig tilstrømning af kortfristet kapital, gav Rådet for Fællesskaberne, ved beslutning af 9. maj 1971 (JO C 58, s. 1), »udtryk for sin forståelse« for, at medlemsstaterne i visse tilfælde, når de havde registreret unormalt store tilstrømninger af kapital, kunne udvide grænserne for udsving i kurserne for deres valutaer i forhold til deres officielle paritet for en begrænset periode.

Da en betydelig forskel i en medlemsstats faktiske valutakurs og den officielle paritet kan skabe vanskeligheder for det fælles landbrugsmarkeds funktion, idet samhandelen, som vil foregå til den faktiske valutakurs, har mulighed for at udvikle sig hen mod en pris, der i landets egen valuta er lavere end den interventions- eller købspris, som er fastsat ved fællesskabsretlige regler ud fra den officielle paritet, tillod Rådet ved forordning nr. 974/71 af 12. maj 1971 om visse konjunkturpolitiske foranstaltninger, der skal træffes inden for landbrugssektoren som følge af den midlertidige udvidelse af grænserne for kursudsving i visse medlemsstaters valutaer (EFT-specialudgave 1971 (I), s. 231; org. ref. JO L 106, s. 1) på visse betingelser medlemsstater, der for handelstransaktioner godkendte en valutakurs, som lå over den grænse for kursudsving, der var tilladt ifølge de internationale bestemmelser, ved import af visse landbrugsprodukter at opkræve og ved eksport af visse produkter at yde udligningsbeløb.

Ifølge artikel 1, stk. 2 i forordning nr. 974/71 anvendes udligningsbeløbene dels på produkter, for hvilke der er fastsat interventionsforanstaltninger inden for rammerne af de fælles markedsordninger for landbrugsvarer, dels på produkter, hvis pris er afhængig af prisen på de førstnævnte produkter, og som henhører under de fælles markedsordninger eller er genstand for en særlig ordning i medfør af EØF-traktatens artikel 235.

Ifølge den sidste betragtning i forordning nr. 974/71 bør udligningsbeløbene begrænses til de beløb, der er strengt nødvendige for at udligne incidensen af valutaforanstaltningerne på priserne på de basisprodukter, for hvilke der er fastsat interventionsforanstaltninger, og de bør kun anvendes i de tilfælde, hvor denne incidens måtte føre til vanskeligheder.

Hvad angår metoden til beregning af udligningsbeløbene, bestemmer artikel 1 i forordning nr. 974/71, at udligningsbeløbene for de produkter, for hvilke der ikke er fastsat interventionsforanstaltninger, dvs. forarbejdede produkter, er lig med incidensen på priserne for det pågældende produkt, ved anvendelse af udligningsbeløbet for priserne på det produkt, som de afhænger af.

I begyndelsen af 1973 faldt visse medlemsstaters valutakurser, som de faktisk blev konstateret på valutamarkederne, betydeligt ned under den grænse for kursudsving, der var tilladt ifølge de siden 12. maj 1971 gældende internationale bestemmelser. Rådet fastsatte derfor ved forordning nr. 509/73 af 22. februar 1973 om ændring af forordning nr. 974/71 (EFT L 50, s. 1) regler om, at de medlemsstater, hvis valuta var nedskrevet, kunne yde udligningsbeløb ved import og opkræve valuta var nedskrevet, kunne yde udligningsbeløb ved import og opkræve sådanne beløb ved eksport.

Forordning nr. 509/73 har især føjet en artikel 4 a til forordning nr. 974/71, som bestemmer, at i samhandelen med tredjelande trækkes de udligningsbeløb, der ydes ved indførsel, fra importbelastningen, og de udligningsbeløb, der opkræves ved udførsel, fra eksportrestitutionerne; i samhandelen mellem medlemsstaterne og med tredjelande kan de på grund af en nedskrivning af den pågældende valuta gældende udligningsbeløb ikke være højere end indførselsomkostningerne ved indførsel fra tredjelande.

Kommissionen har ved sin forordning nr. 218/74 af 25. januar 1974 om fastsættelse af monetære udligningsbeløb samt af visse satser, der er nødvendige for deres anvendelse (EFT L 24, s. 1) særlig konstateret, at den franske valuta var nedskrevet under den tilladte grænse for kursudsving, og har for denne medlemsstat fastsat de monetære udligningsbeløb, der skal opkræves ved udførsel og ydes ved indførsel af visse landbrugsprodukter.

De for Frankrig fastsatte udligningsbeløb anvendtes efter anmodning fra denne stat fra den 21. januar 1974, datoen for den franske franc's flydning.

Den 13. februar 1974 offentliggjorde økonomi- og finansministeren i Journal Officiel de la Republique française en meddelelse til importører og eksportører af visse landbrugsprodukter og levnedsmidler vedrørende de monetære udligningsbeløb.

Société Roquette frères, der har hovedsæde i Lestrem (Pas-de-Calais-departementet), er først og fremmest beskæftiget med fremstilling af stivelsesholdige produkter af majs, hovedsagelig bestemt til eksport.

De franske toldmyndigheder har fra den 28. januar 1974 opkrævet monetære udligningsbeløb af selskabet Roquette for dets eksport af stivelsesholdige produkter både til medlemsstaterne og til tredjelande.

II — Retsforhandlingerne

Selskabet Roquette har fundet indbetalingen af disse udligningsbeløb uberettiget og har derfor anlagt to parallelle sager: det har indledt erstatningssøgsmål for Tribunal d'instance i Lille mod de franske toldmyndigheder og i henhold til EØF-traktatens artikel 215, stk. 2 mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved en stævning, der blev registreret på Domstolens justitskontor den 26. marts 1974.

Sagens skriftlige forhandling forløb lovformeligt.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten besluttede Domstolen at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

Mundtlige indlæg og svar på spørgsmål stillet af Domstolen blev afgivet i retsmødet den 1. oktober 1974, dels af selskabet Roquette, regeringen for Den franske Republik og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber inden for rammerne af sagen 34/74 (Société Roquette frères mod den franske stats toldmyndigheder — anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal d'instance i Lille), dels af selskabet Roquette og af Kommissionen inden for rammerne af nærværende sag.

Generaladvokaten har fremsat sine forslag til afgørelse af de to sager i retsmødet den 23. oktober 1974.

Domstolen traf ved dom af 12. november 1974 (Samling af Domstolens Afgørelser 1974, s. 1217) afgørelse i sagen 34/74 vedrørende de præjudicielle spørgsmål, der var blevet den forelagt af Tribunal d'instance i Lille.

Samme dato besluttede Domstolen at udsætte behandlingen af nærværende sag, indtil der forelå en afgørelse af hovedsagen fra Tribunal d'instance i Lille.

Under henvisning til Domstolens præjudicielle afgørelse af 12. november 1974 fastslog Tribunal d'instance i Lille ved dom af 22. april 1975, at de i perioden 28. januar til 21. oktober 1974 hos selskabet Roquette opkrævede monetære udligningsbeløb for dets eksport af stivelsesholdige produkter manglede juridisk grundlag; i overensstemmelse hermed dømtes den franske stat og dennes toldmyndigheder til at betale selskabet Roquette et beløb på 7 500 000 franske francs som foreløbig a conto-betaling med henblik på tilbagebetalingen af de monetære udligningsbeløb, og domsafsigelsen med hensyn til restbeløbet udsattes.

Tribunal d'instance i Lille har ved dom af 28. oktober 1975 anerkendt, at den franske stats toldmyndigheder har tilbagebetalt selskabet Roquette et beløb, som parterne enigt anså for udgørende den samlede restgæld af de monetære udligningsbeløb til selskabet Roquette på 7 739 653,75 franske francs.

Selskabet Roquette har den 31. oktober 1975 afgivet et supplerende indlæg i nærværende sag. Kommissionen har i svar af 1. december 1975 fremlagt sine synspunkter.

På grundlag af den referende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen ved kendelse af 16. december 1975 besluttet at genåbne den mundtlige forhandling.

Selskabet Roquette er vedrørende dets andet hovedkrav blevet opfordret til for Domstolen at fremkomme med præciseringer vedrørende eksistensen og omfanget af det tab, det forlanger erstattet; den 15. januar 1976 har selskabet fremlagt fire statistiske beskrivelser og en forklarende kommentar vedrørende dette emne.

Parterne er blevet hørt angående deres mundtlige supplerende bemærkninger og svar på spørgsmål stillet af Domstolen i retsmødet den 9. marts 1976.

I retsmødet den 31. marts 1976 har generaladvokaten på ny fremsat forslag til afgørelse.

III — Parternes påstande

Det sagsøgende selskab, der har fået tilbagebetalt alle uretmæssigt opkrævede udligningsbeløb, frafalder formelt, i det omfang det er fornødent, påstanden vedrørende dette krav; på den anden side gør det gældende, at Tribunal d'instance i Lille har afvist at dømme den franske stat til at betale sig forhalingsrente af disse beløb.

Under denne del af retsforhandlingerne anmoder det sagsøgende selskab derfor Domstolen om at

a) fastslå, at det har krav på
   - forhalingsrenter af udligningsbeløbene, beregnet efter en passende sats, fra datoen for hvert enkelt uretmæssigt opkrævet beløb;
   - en almindelig erstatning som godtgørelse for det tab, der skyldes følgerne for dets virksomhed af den konkurrencemæssige forskelsbehandling, det har været genstand for.

b) dømme Kommissionen til at udrede sagsomkostningerne.

Kommissionen anmoder Domstolen om at

- forkaste kravet om en symbolsk erstatning som ubegrundet;
- afvise kravet om renter af udligningsbeløbene eller i hvert fald forkaste det som ubegrundet;
- idømme sagsøgeren sagsomkostningerne.

IV — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og andre anbringender

A — Vedrørende antagelse til realitetsbehandling

Kommissionen gør, ud fra forskellige synsvinkler, og uden formelt at nedlægge afvisningspåstand, indsigelse mod sagens antagelse til realitetsbehandling.

a) Domstolen, der ved dom af 12. november 1974 i sagen 34/74 konstaterede en retsvildfarelse fra Kommissionens side, fastslog ikke derfor, at den havde udvist en forsømmelighed, som pådrog den ansvar. Det drejede sig ikke her om en forsømmelig undladelse men om en forkert fortolkning af de foreliggende tekster; en sådan fejl er forklarlig og følgelig ikke ansvarspådragende.

b) Påstanden om tilkendelse af renter af de udligningsbeløb, der er tilbagebetalt det sagsøgende selskab, har underordnet karakter i forhold til den principale påstand. Den indebærer et krav om tilbagesøgning af, hvad der er erlagt i urigtig formening om skyld, som er ukendt for erstatningssøgsmålet i henhold til EØF-traktatens artikel 215, og som på fællesskabsrettens nuværende stade udelukkende kan gøres gældende ved de nationale domstole.

Ifølge *sagsøgeren* kan sagens antagelse til realitetsbehandling ikke for alvor bestrides.

a) Domstolen har fastslået, at Kommissionen har foretaget en unøjagtig fortolk-

ning af fællesskabsforordningerne vedrørende monetære udligningsbeløb; den har følgelig udvist forsømmelighed.

Under alle omstændigheder nævner artikel 215, stk. 2 ikke, at der skal foreligge en forsømmelighed, og Domstolen har ikke i sine domme udelukket muligheden af et ansvar uden forsømmelighed, der især kan følge af et usædvanligt tab, som en statsborger har lidt på grund af en forordning.

b) Spørgsmålet om renter af hovedstole henhører under det samlede system for skadeserstatning og som følge heraf under ansvarsbestemmelserne.

B — Vedrørende hovedspørgsmålene

1. Den skadevoldende faktiske omstændighed

Det sagsøgende selskab er af den opfattelse, at fortolkningsfejlen og Kommissionens heraf følgende forsømmelse, som konstateret ved Domstolens dom af 12. november 1974, er den eneste årsag til det tab, det har lidt. Kommissionens fortolkning pålægges medlemsstaterne, som følgelig ikke kan drages til ansvar ved iværksættelsen af ordningen med monetære udligningsbeløb.

Kommissionen hævder, at den fortolkningsfejl, der førte til den uretmæssige opkrævning af udligningsbeløb, på ingen måde er kommet til udtryk i dens forordning nr. 218/74; fejlen spiller ind ved den fælles anvendelse af de i denne forordning fastsatte udligningsbeløb og den i artikel 4 a i Rådets forordning nr. 974/71 indeholdte regel om »udjævning«. Ansvaret for fortolkningsfejlen påhviler derfor i første række de nationale myndigheder, der skal anvende reglen om »udjævning« ved ydelse eller opkrævning af udligningsbeløb.

2. Skadens art

Ifølge det *sagsøgende selskab* skyldes skaden, for hvilken det — under henvisning til de af Tribunal d'instance i Lille afsagte domme — kræver erstatning, udligningsbeløbenes incidens på dets formue og følgerne af en forskelsbehandling.

a) Tribunal d'instance i Lille afslog, dels fordi den franske toldlovgivning kun i ét tilfælde, som denne sag ikke omhandler, hjemler ydelse af renter, dels fordi den franske stat ikke beholdt men straks overførte de modtagne beløb til Fællesskabets budget, at dømme den franske stat til at betale forhalingsrenter af de uretmæssigt opkrævede beløb.

Det første anbringende forekommer meget omtvisteligt; det sagsøgende selskab kan dog ikke af denne ene grund have ment at burde eller kunne appellere, så meget mere som det har begrænset sit erstatningskrav. Desuden kan argumentation, som er lagt til grund af Tribunal d'instance i Lille — vedrørende disse to synspunkter — ikke uden videre overføres til nærværende sags område.

Kravet om forhalingsrenter af udligningsbeløbene, beregnet efter en passende sats fra datoen for hver enkelt med urette foretagen indbetaling, kan til en vis grad råde bod på den indflydelse, opkrævningerne har haft på sagsøgers likviditet.

Sagsøger har i den indledende stævning anmodet Domstolen om at fastsætte renterne til en sats svarende til den franske nationalbanks diskonto. Denne henvisning er senere anvendt i lov af 11. juli 1975, hvis artikel 1 foreskriver, at »satsen for procesrenter i alle sager fastsættes for hele kalenderåret. For det pågældende år er den lig med den af Frankrigs nationalbank pr. 15. december det foregående år anvendte diskontosats«. Samme lovs artikel 3 fastslår desuden i tilfælde af domfældelse, at satsen for procesrenter forhøjes med 5 point ved udløbet af en frist på to måneder regnet fra den dag, den retslige afgørelse bliver eksigibel.

Sagsøger er imidlertid sindet at forlade sig på Domstolens visdom, hvis den fore-

trækker at anvende et system, der forekommer den bedre.

b) Uden en vis vilkårlighed er det næppe muligt at fremkomme med præciseringer eller anslå detaljer vedrørende forskelsbehandlingen og konsekvenserne heraf for sagsøgers virksomhed. Konkurrencefordrejningen har været så meget mere alvorlig, som pligten til at betale udligningsbeløb af eksporterede produkter svarede til ydelsen af udligningsbeløb for produkter, som de udenlandske konkurrenter, der solgte i Frankrig, importerede til dette land. Tilbagebetalingen til sagsøgeren af de uretmæssigt opkrævede beløb regulerede mere eller mindre fuldstændigt forholdets første element; på den anden side skulle de udenlandske konkurrenter uden tvivl ikke refundere de dem uretmæssigt bevilligede beløb, der i den påklagede periode, i forhold til sagsøger, havde gjort det muligt for dem at drage fordel af gunstige vilkår.

Denne del af tabet frembyder en vis betydning men er vanskeligt at opgøre. Derfor agter sagsøger, der har fået medhold vedrørende det principielle krav, at lægge mådehold for dagen og kun at anmode Domstolen om at tilkende sig en principiel erstatning.

Det sagsøgende selskab påpeger, som svar på Domstolens anmodning om at fremkomme med præciseringer vedrørende dette element af dets erstatningskrav, at der ikke eksisterer officielle statistikker over summen af de i perioden 1. februar til 20. oktober 1974 udbetalte udligningsbeløb for import til Frankrig af stivelsesholdige produkter; med udgangspunkt i de månedlige indekstal og importmængderne fastslås summen til 3 618 923,20 franske francs. Disse beløb har kunnet anvendes af modtagerne på mange forskellige måder, enten ved henlæggelse udelukkende til egen fordel eller ved hel eller delvis videregivelse til kunderne gennem incidensen på salgspriserne. Beløbene har i alt fald bidraget til at fordreje et marked med fri konkurrence, på hvilket det sagsøgende selskabs andel udgjorde 45 %.

Kommissionen gør følgende indsigelser gældende over for sagsøgers påstande:

a) Kravet om erstatning for følgerne af forskelsbehandlingen kan ikke opretholdes. Selv en symbolsk skadeserstatning kan kun retfærdiggøres, for så vidt som der foreligger et tab. Intet i Domstolens retspraksis tillader at slutte til muligheden for en sådan skadeserstatning uden detailleret bevisførelse; men sagsøger har, trods fremlæggelsen af nogle statistiske oversigter, ikke tilvejebragt antydningen af et bevis for eksistensen af et indtruffet og aktuelt tab og endnu mindre for tabets størrelse. I øvrigt hævder sagsøger ikke engang, at en sådan skadeserstatning følger af medlemsstaternes fælles retsgrundsætninger.

b) Påstanden om tilkendelse af renter giver anledning til indsigelser dels vedrørende princippet dels vedrørende betingelserne, under hvilke den fremsættes.

Hvis man som tankeeksperiment forudsætter, at ingen fransk retsregel og intet fransk retsprincip tillægger sagsøger ret til godtgørelse af renter, rejser det spørgsmål sig, om en sådan ret kan udledes af fællesskabsreglerne.

De monetære udligningsbeløb følger, både ved deres anvendelse og ved de tvistemålssager, de giver anledning til, samme regler som den fælles landbrugspolitiks andre foranstaltninger. Beløbene fremkommer ved medlemsstaternes opkrævninger og bevillinger, og de herved opstående forbindelser dannes mellem de afgiftspligtige og de begunstigede på den ene side, og de nationale myndigheder på den anden side. Disse forbindelser må nødvendigvis, i mangel af fællesskabsforanstaltninger på området og forudsat, at rettigheder til fordel for private i henhold til fællesskabsretten ikke krænkes, være underlagt supplerende nationale retsregler.

Ingen fællesskabsretlig foranstaltning giver regler for problemet vedrørende renter; spørgsmålet, om der eksisterer en ret til tilkendelse af renter af beløb, der er

betalt i urigtig formening om skyld, og til hvilken sats de beregnes, hører under den nuværende retstilstand ind under de nationale bestemmelser om de forbindelser mellem private og nationale myndigheder, som opstår ved ydelsen eller modtagelsen af de nævnte beløb.

Under disse omstændigheder forekommer den af sagsøger foreslåede løsning ikke antagelig. Sagsøger forsøger gennem erstatningssøgsmålet at opnå en ydelse, der henhører under det nationale tvistemåls sagsgenstand og som ikke anerkendes af Fællesskabets retsregler, for så vidt som disse overlader afgørelsen til en national retsorden, der udelukker betalingen af renter; denne løsning ville indebære, at Fællesskabet skulle udbetale renter i stedet for en medlemsstat uden at have mulighed for at kræve refusion fra denne stat.

På den anden side er det på ingen måde slået fast, at ingen fransk lovbestemmelse eller intet fransk retsprincip tillægger det sagsøgende selskab ret til godtgørelse af renter ved siden af tilbagebetalingen af de beløb, det har betalt til de franske myndigheder i urigtig formening om skyld. Imidlertid kræver det sagsøgende selskab, i strid med et almindeligt anerkendt princip, erstatning for et tab, det selv burde have kunnet undgå ved at appellere den af Tribunal d'instance i Lille afsagte dom; dets klage bør således også af denne grund afvises.

3. Årsagssammenhængen

Ifølge *sagsøger* hidrører det anførte tab direkte fra Kommissionens fejlagtige fortolkning af de pågældende forordninger.

Kommissionen er af den mening, at den ingenlunde kan tilregnes den situation, sagsøger har draget ind i debatten, og at denne situation følgelig ikke kan pådrage Fællesskabet erstatningsansvar for Kommissionens handlemåde.

Præmisser

1 Det sagsøgende selskab har ved søgsmål, indgået til Domstolens justitskontor den 26. marts 1974, krævet erstatning af Fællesskabet i henhold til EØF-traktatens artikler 178 og 215, stk. 2 for et tab, det mener at have lidt som følge af Kommissionens forordning nr. 218/74 af 25. januar 1974 (EFT L 24, s. 1), der har fastsat de monetære udligningsbeløb ved eksport af stivelsesholdige produkter fra Frankrig eller efter omstændighederne ved import af samme slags produkter i strid med kriterierne i Rådets forordning nr. 974/71 af 12. maj 1971 angående visse konjunkturpolitiske foranstaltninger, der skal træffes på landbrugsområdet som følge af den midlertidige udvidelse af grænserne for kursudsving for visse medlemsstaters valutaer (EFT-specialudgave 1971 (I), s. 231; org. ref. JO L 106, s. 1), som ændret blandt andet ved Rådets forordning nr. 509/73 af 22. februar 1973 (EFT L 50, s. 1);

2 i sin indledende stævning nedlagde det sagsøgende selskab påstand om tilbagebetaling af udligningsbeløb erlagt ved eksport i perioden 28. januar til 21. oktober 1974 og renter af disse beløb samt tilkendelse af erstatning for den

for dets virksomhed forvoldte forstyrrelse, som følge både af de erlagte indbetalingers indflydelse på dets likviditet og af den ulighed med hensyn til konkurrencevilkårene, som det har været genstand for, og som skyldtes den økonomiske virkning af forordning nr. 218/74;

3 sagsøger har sideløbende med denne klage anlagt sag ved Tribunal d'instance i Lille for at opnå tilbagebetaling af de omstridte udligningsbeløb og betaling af forhalingsrenter til den lovbestemte rentefod af disse beløb;

4 under nævnte sag har Tribunal d'instance i henhold til traktatens artikel 177 forelagt Domstolen visse præjudicielle spørgsmål vedrørende overensstemmelsen af anvendelsen af udligningsbeløb ved eksport af stivelsesholdige produkter i henhold til Kommissionens forordning nr. 218/74 med Rådets forordninger nr. 974/71 og 509/73;

5 Domstolen har ved dom af 12. november 1974 (Société Roquette frères mod den franske stat, sag 34/74, Sml. 1974, s. 1217) som svar på disse spørgsmål fastslået, at fastsættelsen for den omhandlede periode af udligningsbeløbene for de nævnte produkter ved Kommissionens forordning nr. 218/74 ikke var i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets grundforordninger;

6 efter denne dom har sagsøger opnået domfældelse af den franske stat til tilbagebetaling af de omstridte udligningsbeløb ved dom afsagt af Tribunal d'instance den 22. april 1975;

7 i samme dom udtalte Tribunal d'instance på den anden side, at den af sagsøger nedlagte påstand om forhalingsrenter til den lovbestemte rentefod af de tilbagebetalte beløb var ugrundet;

8 det sagsøgende selskab har efter sidstnævnte dom ændret sine påstande og kræver nu kun af Fællesskabet

a) tilkendelse af renter af de indbetalte udligningsbeløb, beregnet efter en passende sats og

b) »principiel erstatning« af det tab, det har lidt på grund af den fordrejning af konkurrencevilkårene, det har måttet tåle som følge af Kommissionens foranstaltning.

Vedrørende spørgsmålet om renter

9 Det fremgår af bestemmelserne vedrørende Fællesskabets egne indtægter, nemlig Rådets beslutning af 21. april 1970 og Rådets forordning nr. 2/71 af 2. januar 1971 om gennemførelse af denne (JO L 94, 1970, s. 19, og L 3, 1971, s. 1), sammenholdt med Rådets forordning nr. 729/70 af 21. april 1970 angående finansieringen af den fælles landbrugspolitik (JO L 94, s. 13), at det påhviler de nationale myndigheder, for Fællesskabets regning og i overensstemmelse med fællesskabsrettens bestemmelser, at sikre opkrævningen af visse afgifter, deriblandt de monetære udligningsbeløb;

10 ifølge artikel 6 i beslutningen af 21. april 1970, gentaget ved artikel 1 i forordning nr. 2/71, effektueres disse opkrævninger af medlemsstaterne i overensstemmelse med deres ved lov og administrativt fastsatte bestemmelser;

11 tvister vedrørende tilbagebetaling af udligningsbeløb opkrævet for Fællesskabets regning henhører følgelig under de nationale domstoles kompetence og bør afgøres af disse ved anvendelse af deres nationale love, for så vidt fællesskabsretten ikke regulerer forholdet;

12 indeholder fællesskabsretten ingen bestemmelser herom, tilkommer det, i tilfælde af tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede beløb, på nuværende tidspunkt de nationale myndigheder at afgøre alle yderligere spørgsmål vedrørende denne tilbagebetaling, såsom udbetaling af eventuelle renter;

13 Tribunal d'instance var således alene kompetent til at træffe afgørelse vedrørende ydelse af renter, og det er i henhold til denne kompetence, at retten har afgjort spørgsmålet ved dom af 22. april 1975, der i øvrigt ikke er blevet appelleret;

14 under disse omstændigheder kan kravet om tilkendelse af renter af de uretmæssigt opkrævede beløb ikke tages under pådømmelse.

Vedrørende påstanden om erstatning på grund af påvirkning af konkurrencevilkårene

15 Det fremgår af det supplerende indlæg, der er indgivet efter den af Tribunal d'instance afsagte dom, at tilbagebetalingen af de uretmæssigt opkrævede udligningsbeløb fuldt ud opvejer den ulempe for det sagsøgende selskab, som det har været genstand for i forbindelse med dets eksportforretninger;

16 det tab, som det sagsøgende selskab påstår at have lidt, skyldes ifølge dets egne erklæringer, at dets udenlandske konkurrenter har nydt godt af mere fordelagtige afsætningsvilkår end sagsøger som følge af ydelsen af udligningsbeløb ved import af stivelsesholdige produkter i Frankrig, hvorved konkurrencevilkårene er blevet fordrejet til skade for sidstnævnte;

17 sagsøger har til støtte for dette anbringende fremlagt visse statistiske oplysninger, som skal vise den samlede stigning i importen til Frankrig af stivelsesholdige produkter i den omhandlede periode;

18 det sagsøgende selskab, der selv indrømmer vanskeligheden ved at godtgøre denne udviklings præcise indvirkning på dets kommercielle interesser, har indskrænket sig til at kræve en symbolsk erstatning som godtgørelse for det således lidte tab;

19 Kommissionen bestrider bevisværdien af disse statistikker og påpeger især, at den franske eksport til andre medlemsstater i det pågældende tidsrum steg lige så kendeligt og for visse af de omhandlede produkter endog betydeligt mere end importen;

20 denne omstændighed beviser ifølge Kommissionen, at den af sagsøger anførte konjunkturbevægelse ikke skyldes indførelsen af de omtvistede udligningsbeløb.

21 Ifølge artikel 215, stk. 2 skal Fællesskabet i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, »erstatte skader forvoldt af dets institutioner«;

22 selv om det forudsættes, at den uoverensstemmelse mellem Kommissionens forordning nr. 218/74 og Rådets grundforordninger, som blev fastslået ved Domstolens dom af 12. november 1974, er egnet til at pådrage Fællesskabet erstatningsansvar, har det sagsøgende selskab imidlertid ikke bevist, at det som påstået har lidt et tab;

23 i så henseende har det sagsøgende selskab, efter udtrykkeligt at være blevet opfordret af Domstolen til at supplere bevismaterialet for sit krav, indskrænket sig til at fremlægge nogle generelle statistikker, hvis fortolkning er usikker, uden at det har fremlagt bevis for det konkrete tab, det særlig skulle

have lidt i udviklingen af sine forretninger, eller for årsagssammenhængen mellem denne skade og de af Kommissionen iværksatte foranstaltninger.

24 det forhold, at det sagsøgende selskab har begrænset sit krav til en symbolsk erstatning, fritager det ikke for at føre fuldt bevis for det lidte tab;

25 følgelig kan denne del af påstanden ikke imødekommes.

Vedrørende sagsomkostningerne

26 Efter procesreglementets artikel 69, stk. 2 dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagsomkostningerne;

27 det sagsøgende selskab har ikke fået medhold i sine søgsmålsgrunde;

28 det dømmes derfor til at afholde sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1. **Sagsøgte frifindes.**

2. **Sagsøger dømmes til at afholde sagsomkostningerne.**

Lecourt Kutscher O'Keeffe

Donner Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. maj 1976.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident